

A1998-09 10.06.98

Aftenposten AS - Nektelse av annonseinstrykk for eiendomsnett Norge AS - Konkurranseloven § 3-10

Sammendrag:

Konkurransetilsynet har vurdert om Aftenpostens annonsenektelse kvalifiserer til inngrep etter konkurranseloven. § 3-10. Etter Konkurransetilsynets vurdering har Eiendomsnett tilstrekkelig alternative forretningsmuligheter til Aftenposten for å gjøre internettsidene/databasen kjent. Nektelsen får heller ikke virkning for eiendomsmeglere siden disse fortsatt har adgang til Aftenpostens bolig- og eiendomssider på samme måte som tidligere. Etter Konkurransetilsynets vurdering er grunnlaget for inngrep ikke tilstede.

1. Innledning

Konkurransetilsynet viser til brev av 7. april i år angående Aftenpostens annonsenektelse overfor Eiendomsnett Norge AS (Eiendomsnett).

Ifølge Eiendomsnett nekter Aftenposten å trykke en annonse for selskapets internettside i avisen. Så vidt Eiendomsnett forstår, gjelder nektelsen også Aftenpostens rubrikkannonseformidling på internett samt Scandinavian Onlines annonseplass for boliger og andre eiendommer. Eiendomsnett antar at annonsenektelsen skyldes at tjenestene til Eiendomsnett er i direkte konkurranse med Aftenpostens egne formidlingstjenester for salg av boliger.

Konkurransetilsynet la i brev av 7. mai i år brevet fra Eiendomsnett fram for Aftenposten, som besvarte henvendelsen i brev av 25. mai s.å.

2. Konkurranseloven

Konkurranselovens formål er sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse. Ifølge konkurranseloven står en ervervsdrivende i utgangspunktet fritt til å velge sine forretningsforbindelser. Konkurransetilsynet har imidlertid hjemmel i konkurranseloven § 3-10 til å gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i konkurranseloven. Første ledd omfatter blant annet vilkår, avtaler og handlinger som kan:

- a) opprettholde eller styrke en dominerende stilling i et marked ved hjelp av konkurransehemmende metoder, eller
- b) begrense kunders valg, fordyre produksjon, distribusjon eller omsetning, stenge konkurrenter ute eller nekte forretningsforbindelse eller medlemskap i sammenslutninger.

Med nektelse av forretningsforbindelse menes også at en ervervsdrivende bare er villig til

forretningsforbindelse på bestemte vilkår.

Konkurransetilsynet har ikke adgang til å gripe inn mot en forretningsnektelse bare på grunnlag av at nektelsen virker urimelig. For at inngrepskriteriet i konkurranseloven § 3-10 skal være oppfylt, er det en forutsetning at tilsynet kan påvise at nektelsen har konkurransebegrensende virkninger i strid med formålet i loven.

Vedtak om inngrep kan gå ut på å nedlegge forbud eller påbud, samt å gi tillatelse på vilkår.

3. Partenes anførsler

Eiendomsnett Norge AS

Eiendomsnett hevder at Aftenposten er en monopolavis i Oslo og de nærmest omliggende kommuner når det gjelder boligannonsering. For annonsering av boliger i dette distriktet er det ingen andre dagsaviser som er noe annonsealternativ. Eiendomsnett mener at Aftenpostens annonsenektelse er urimelig fordi avisen aksepterer annonsering fra Eiendomsnett konkurrenter. Det vises til en annonse rykket inn i Aftenposten 2. august 1997 fra selskapet M2 angående Meglernett som, på samme måte som Eiendomsnett, formidler salgsprospekter fra tilknyttede eiendomsmeglere på internett.

Eiendomsnett viser videre til at Aftenposten har utarbeidet et internett tilbud, AES, for eiendomsmeglere for formidling av eiendommer, og at avisen bruker store annonseressurser i egen avis for å markedsføre tilbudet. Etter Eiendomsnetts mening kan det eneste formålet med denne internettsatsingen være et ønske om å skape dominans også for formidling av eiendomsinformasjon på internett.

Eiendomsnett viser til Aftenposten og Schibsteds dominerende stilling innenfor annonsekanalene avis/multimedia/internett og TV/Tekst-TV. Etter Eiendomsnetts mening må det være i konflikt med konkurranseloven § 3-10 når Aftenposten benytter sin dominerende stilling til dels å koble sin egen internettsatsing til boligannonsering i egen avis og dels søke å forhindre konkurrenter på internett i å annonsere i avisen.

Aftenposten

Aftenposten anfører at avisen er en mediebedrift som i stor grad lever av annonseinntekter. For å opprettholde sitt inntektsgrunnlag tillater ikke avisen at det annonseres for virksomheter som konkurrerer direkte med Aftenposten. Det vises til at Eiendomsnett har Norges største database for formidling av eiendomsprospekter på internett og dermed er en direkte konkurrent til avisen.

Årsaken til at Eiendomsnett tidligere har fått annonsere i Aftenposten er at spørsmålet ikke ble forelagt den administrative ledelse. Dersom dette var blitt gjort hadde annonsen blitt nektet. Dette gjelder også for Meglernett som nå nektes annonsering i avisen. Aftenposten har imidlertid ikke stoppet annonsen til M2 fordi M2 formidler boliger i Aftenposten og ikke primært annonserer for sin internettsjenneste. For annonsering på internett legger Aftenposten til grunn de samme redaksjonelle retningslinjer som for avisens papirutgave.

Aftenposten poengterer at nektelsen ikke er knyttet opp mot eiendomsannonser. Det er således ikke konkrete eiendomsannonser som nektes inntatt, men annonser for Eiendomsnetts virksomhet. Dersom Eiendomsnett ønsker å trykke sine eiendomsannonser i Aftenposten, vil de få lov til det. Det er også tillatt for annonsøren å få innta den internettadresse der annonsen finnes. Etter Aftenpostens vurdering er ikke grunnlaget for inngrep etter krrl § 3-10 til stede.

Når det gjelder koblingen mellom internett og avis, skriver Aftenposten at kundene tilbys en pakkeløsning som også innbefatter at annonsen legges ut i databasen "Visavisen". Videre gis kunden anledning til å kjøpe ekstra liggetid på samme database. Ingen av kundene er pålagt å ha annonsen flere steder. Det er heller ikke noe krav om at de som rykker inn boligannonser, må innta henvisninger til Aftenpostens internettside i annonsen. Annonsøren står fritt til å henvise til andre aktørers internettadresse, herunder Eiendomsnetts sider. Det er således ikke noe i Aftenpostens opptreden som er til hinder for at en annonsør kan ha annonseintrykk i Aftenpostens papirutgave og samtidig ha annonsen utlagt på Eiendomsnetts database.

Aftenposten mener det er urimelig om avisen skal nektes å tilby sine kunder annonseintrykk i de kanaler avisen rår over. Det at Aftenposten tilbyr gratis liggetid på internett kan heller ikke endre på dette. Aftenposten mener at Eiendomsnetts sterke stilling på internett, der selskapet har en markedsandel på 55 prosent, viser at koblingen mellom avis og internett ikke gir Aftenposten noen vesentlig sterkere posisjon på internett.

4. Konkurransetilsynets vurderinger

Konkurransetilsynet har vurdert hvorvidt Aftenpostens annonsenektelse kvalifiserer til inngrep etter konkurranseloven § 3-10. Et sentralt spørsmål i vurderingene er om Aftenposten har det eneste tilbudet som Eiendomsnett kan benytte for å annonsere for sin virksomhet eller om selskapet har tilstrekkelige alternative annonseringsmuligheter.

Etter det Konkurransetilsynet har forstått gjelder annonsenektelsen annonser der det reklameres for Eiendomsnetts internettsider. Dette er annonser som henvender seg til boligkjøpere og som inneholder opplysninger bl a om Eiendomsnetts internettadresse (www-adressen) og antall boliger som finnes på disse sidene. Annonsene inneholder ikke opplysninger om eiendommer. Formålet med annonsen synes primært å være å gjøre Eiendomsnetts internettside kjent for boligkjøperne og å gjøre det kjent at disse sidene er et alternativ til Aftenposten og Meglernett.

På denne bakgrunn mener Konkurransetilsynet at produktet i denne saken ikke er boligannonser, men reklame for internettsidene til Eiendomsnett der målsettingen er å gjøre internettsidene kjent for aktører på boligmarkedet. Siden dette produktet er forskjellig fra en tradisjonell boligannonse, har tilsynet ikke vurdert Aftenpostens stilling som tilbyder av eiendoms- annonser i Oslo området.

Etter tilsynets mening har Eiendomsnett flere muligheter for å gjøre internettsidene sine kjent. Reklame for sidene vil kunne skaffes ved at Eiendomsnett reklamerer for internettsidene f eks i andre aviser, gjennom utendørsreklame (boards), tv-reklame, kinoreklame og på internett. Etter tilsynets mening er

Aftenposten i så måte bare en av flere aktører som Eiendomsnett kan benytte. For Eiendomsnett vil det kunne være ønskelig å få reklamere for internettsidene i Aftenposten siden en der treffer mange boligkjøpere, men etter tilsynets mening er ikke dette det eneste tilstrekkelige alternativ for å gjøre sidene kjent. Konkurransetilsynet har derfor konkludert med at Eiendomsnett har alternative forretningsmuligheter til Aftenposten når det gjelder å annonsere for sin internettside.

Konkurransetilsynet har også vurdert hvorvidt nektelsen kan få konkurransemessige virkninger for eiendomsmeglere eller andre kjøpere av boligannonser. For eiendomsmeglere i Oslo- regionen vil Aftenpostens sterke stilling på bolig- og eiendomsannonsemarkedet gjøre at avisen vil være et viktig medium for å formidle konkrete boliger. I den grad meglere i Eiendomsnett har behov for å annonsere konkrete boliger, vil Aftenposten kunne være en sentral annonsekanal. Etter det tilsynet forstår, har imidlertid Aftenposten ikke nektet meglere tilknyttet Eiendomsnett å sette inn ordinære boligannonser der internettsiden opplyses. Siden meglere har adgang til Aftenpostens bolig- og eiendomssider, mener tilsynet at meglernes adgang til Aftenposten ikke blir begrenset som følge av nektelsen.

5. Konklusjon

Etter Konkurransetilsynets vurdering har Eiendomsnett tilstrekkelig alternative forretningsmuligheter til Aftenposten for å gjøre internettsidene/databasen kjent. Nektelsen får heller ikke virkning for eiendomsmeglere siden disse fortsatt har adgang til Aftenpostens bolig- og eiendomssider på samme måte som tidligere.

Etter Konkurransetilsynets vurdering er grunnlaget for inngrep etter konkurranseloven § 3-10 ikke tilstede.

[til toppen](#)